

Ansökan om klimatinvesteringsstöd till Stockholms stads klimatinvesteringsprogram (KLIMP) 2006-2009

Anmälan av lägesrapport av pågående klimatinvesteringsprogram (KLIMP) 2005-2008

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Stadsledningskontorets förslag till ansökan för klimatinvesteringsstöd godkänns.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att lämna in ansökan till Naturvårdsverket.
3. Stadsledningskontorets anmälan av lägesrapport av pågående klimatinvesteringsprogram 2005-2008 godkänns.
4. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Bakgrund

Ett stöd till klimatinvesteringsprogram (KLIMP) riktat i första hand till kommuner infördes i samband med budget för år 2002. Stödet fördelas på 300 miljoner kronor år 2003 och 500 miljoner kronor år 2004. Nu återstår 127 miljoner att söka. Sista ansökningsdatum är 1 november 2005.

Stockholms stads ansökan om stöd till det lokala klimatinvesteringsprogrammet (KLIMP) 2006 – 2009 utgör en uppdatering och komplettering av det lokala klimatinvesteringsprogram 2005 – 2008, *bilaga*. Den tidigare ansökan beviljades av Naturvårdsverket i november 2004 med ca 43 miljoner till 11 olika åtgärder och till administration och innebär att den totala investeringen för staden, inkl bolagen är 535 514 000 kr spritt över fyra år och på två bolag och tre förvaltningar.

Klimatinvesteringsprogrammet kompletterar stadens Handlingsprogram mot växthusgaser med åtgärder som är strategiskt viktiga för att uppnå målen i handlingsprogrammet, men ej bedöms kunna genomföras utan stödfinansiering. Sammantaget rör det sig om åtta åtgärder från olika samhällssektorer. De föreslagna åtgärderna i KLIMP-ansökan har stor miljöeffekt och leder till minskade utsläpp av växthusgaserna av främst koldioxid och metan.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets infrastrukturavdelning.

Mina synpunkter

Ansökan om lokalt klimatinvesteringsprogram 2006 – 2009 innehåller 8 åtgärder från olika samhällssektorer och är en komplettering till pågående klimatinvesteringsprogram. De föreslagna åtgärderna har stor miljöeffekt och leder till minskade utsläpp av växthusgaser, främst koldioxid och metan. De har också positiv effekt på miljömål som minskad försurning, ingen övergödning och god bebyggd miljö. Några av åtgärderna innehåller ny teknik med mycket stora spridningsmöjligheter.

Om åtgärderna genomförs ökar möjligheten att nå målen i Stockholms handlingsprogram mot växthusgaser, som beslutades av kommunfullmäktige i april 2003. Det långsiktiga målet är att Stockholm skall vara en fossilbränslefri stad 2050 och att utsläppen av växthusgaser skall minska till 4,0 ton koldioxid (ekvivalenter) per kommuninvånare år 2005. I början av 2006 sker uppföljning av målet. Prognosen är att målet om att utsläppen av växthusgaser skall minska till 4,0 ton koldioxid (ekvivalenter) per kommuninvånare kommer att klaras, om än med något års fördröjning, då åtgärderna kom igång senare än väntat.

I regeringens budgetproposition har aviserats om fortsatta anslag för klimatinvesteringsprogram åren 2006-2008. Det är viktigt att många av stadens egna verksamheter och bolag är involverade i det fortsatta arbetet och nya projekt. På så sätt byggs det upp bred och värdefull kunskap för det övergripande klimatarbetet.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Stadsledningskontorets förslag till ansökan för klimatinvesteringsstöd godkänns.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att lämna in ansökan till Naturvårdsverket.
3. Stadsledningskontorets anmälan av lägesrapport av pågående klimatinvesteringsprogram 2005-2008 godkänns.
4. Protokollat i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 6 oktober 2005

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Sten Nordin* (m) och *Lotta Edbolm* (fp) enligt följande.

Vi delar borgarrådets uppfattning om att koldioxid- och metangas utsläppen måste minska. Vänstermajoriteten talar dock med dubbla tungor. Det nya målet är nu att 35 procent av (33 000 ton) matavfallet skall sorteras ut från hushåll och restauranger.

Vi motsätter sig detta experiment. Svenska Naturskyddsföreningen har också i sin nyligen utgivna avfallspolicy tagit avstånd från detta. Storskalig kompostering eller rötning är inte det bästa sättet att ta tillvara hushållens matavfall. Kompostering har hittills mest levererat dålig lukt och en slutprodukt som ingen vill ha. Otroliga mängder växtnäring skapas som innehåller en mängd olika gifter och det finns heller ingen marknad för så mycket växtnäring. I Göteborg har försök med kompostering av matavfall och annan biomassa genomförts med bristfälliga resultat. Trots detta väljer de styrande med miljöpartiet i spetsen att genom föra detta storskaliga projekt med biologisk behandling.

Både från kompostering och rötning avges metan som är 20 gånger farligare för växthuseffekten än koldioxid. Vid effektiv förbränning i avfallsvärmeverk däremot, destrueras alla mikroorganismer och nästan alla kemiska föroreningar samtidigt som avfallet utnyttjas som biobränsle för att ge bland annat fjärrvärme. Man kan inte säga sig vilja minska utsläppen av farliga gaser, samtidigt som man för en avfallspolitik som leder till ökade utsläpp av metangas.

ÄRENDET

Ett stöd till klimatinvesteringsprogram (KLIMP) riktat i första hand till kommuner infördes enligt förslag i budgetpropositionen för år 2002. Totalt uppgick KLIMP-stödet till 900 miljoner kronor under tre år. År 2003 minskades anslaget till 840 miljoner kronor. Stödet fördelas på 300 miljoner kronor år 2003 och 500 miljoner kronor år 2004. Nu återstår det 127 miljoner att söka. Sista ansökningsdatum är 1 november 2005. Stödet hanteras av Naturvårdsverket och beslutas av Rådet för investeringsstöd.

Till ansökningsomgången för 2003 lämnade staden in en första KLIMP-ansökan och omfattande ca 164 miljoner kronor i ansökt belopp. Stadens ansökan avslogs, varför frågan om en ny ansökan aktualiserades 2004. I maj 2004 lämnade staden in en andra KLIMP-ansökan som sammantaget gällde för 25 åtgärder och 149,5 mnkr. I november 2004 blev staden tilldelad nära 43 miljoner i stöd för 11 åtgärder samt till administration. Den totala investeringen för staden, inkl bolagen är 535 514 000 kr spritt över fyra år och på två bolag och tre förvaltningar.

Stadsledningskontoret fick i slutet av våren 2005 uppdraget att arbeta fram en ny ansökan som nu utgör en uppdatering och komplettering av pågående KLIMP-program 2005-2008.

Klimatinvesteringsprogrammet kompletterar stadens Handlingsprogram mot växthusgaser med åtgärder som är strategiskt viktiga för att uppnå målen i handlingsprogrammet, men ej bedöms kunna genomföras utan stödfinansiering. Sammantaget rör det sig om åtta åtgärder från olika samhällssektorer. Dessutom söks medel för vetenskaplig uppföljning. Åtgärderna i ansökan har en sammanlagd investeringskostnad om 88 465 000 kr. Miljömerkostnaderna i samband med dessa investeringar beräknas uppgå till 87 734 000 kr. Det sökta investeringsbidraget uppgår till 16 796 200 kr, vilket motsvarar 19 % av miljömerkostnaderna.

De föreslagna åtgärderna i Klimpansökan har stor miljöeffekt och leder till minskade utsläpp av växthusgaserna av främst koldioxid och metan. Genomförs åtgärderna ökar möjligheten för Stockholms stad att nå målen som anges i Handlingsprogrammet mot växthusgaser. De har också positiv effekt på miljömål som Minskad förurning, Ingen övergödning och God bebyggd miljö. Några av åtgärderna innehåller ny teknik med stora spridningsmöjligheter. Åtgärderna genomförs i samverkan med såväl bolag som forskningsinstitutioner.

Om åtgärderna i investeringsprogrammet genomförs beräknas utsläppen av växthusgaser räknat som koldioxidekvivalenter minska med 7 343 ton per år. Räknat på åtgärdernas livslängd blir utsläppsminskningen 183 000 ton. Åtgärderna leder också till en minskad elanvändning med 6183 MWh per år. Utöver dessa effekter uppstår även andra positiva miljöeffekter i form av minskade miljö- och hälsoskadliga utsläpp och minskat buller.

Ärendet består av två delar, dels en ny KLIMP-ansökan och dels en redovisning av tidigare beviljad ansökan.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets infrastrukturavdelning.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 september 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stadsledningskontorets Infrastrukturavdelning utifrån projektförslag inlämnade av stadens bolag och förvaltningar samt det privata näringslivet. I samarbete med en referensgrupp (bestående av tre personer och en miljökonsult) har projektförslagen gallrats och i viss mån genomarbetats. Då det finns ca 127 miljoner kr kvar att söka hos Naturvårdsverket var Stadsledningskontoret extra tydlig med att beskriva förutsättningarna för denna ansökningsomgång till sökanden. En specifik instruktion med anvisningar skrevs med beskrivning av de punkter som skulle vara med i en ansökan.

Samråd med ansvariga tjänstemän på Länsstyrelsen i Stockholm ägde rum den 14 september 2005.

Bakgrund

Ett stöd till klimatinvesteringsprogram (KLIMP) riktat i första hand till kommuner infördes enligt förslag i budgetpropositionen för år 2002. Totalt uppgick KLIMP-stödet till 900 miljoner kronor under tre år. År 2003 minskades anslaget till 840 miljoner kronor. Stödet fördelas på 300 miljoner kronor år 2003 och 500 miljoner kronor år 2004. Nu återstår det 127 miljoner att söka. Sista ansökningsdatum är 1 november 2005. Stödet hanteras av Naturvårdsverket och beslutas av Rådet för investeringsstöd.

Till ansökningsomgången för 2003 lämnade staden in en första KLIMP-ansökan och omfattande ca 164 miljoner kronor i ansökt belopp. Stadens ansökan avslogs, varför frågan om en ny ansökan aktualiserades 2004. I maj 2004 lämnade staden in en andra KLIMP-ansökan som sammantaget gällde för 25 åtgärder och 149,5 mkr. I november 2004 blev staden tilldelad nära 43 miljoner i stöd för 11 åtgärder samt till administration.

Stadsledningskontoret fick i slutet av våren 2005 uppdraget att arbeta fram en ny ansökan som nu utgör en uppdatering och komplettering av pågående KLIMP-program 2005-2008.

Ärendet

Stockholms stad antog ett handlingsprogram mot växthusgaser år 1998. Det utgår från stadens Miljöprogram 1996-2000 och innehåller mål på kort och lång sikt. Handlingsprogrammet reviderades under 2002 och ett nytt, uppdaterat, fastställdes av kommunfullmäktige i april 2003.

Det ursprungliga målet i handlingsprogrammet var att utsläppen av växthus-gaser år 2000 inte skulle vara högre än utsläppen år 1990. Revideringen 2002 visade att det uppsatta målet hade nåtts. Samtidigt visade revideringen att utsläppen förväntas öka i Stockholm framöver. En ökad befolkning, ökad ekonomisk aktivitet och fler transporter leder sammantaget till ökade utsläpp. Vid revideringen av handlingsprogrammet gjordes en omformulering av de lokala utsläppsmålen. Det nya målet lyder: Utsläppen av växthusgaser ska minska till 4,0 ton per kommuninvånare år 2005. Staden har dessutom som långsiktigt mål att kommunen ska bli fossilbränslefri. Revideringen av målen gjordes för att harmonisera med nationella och internationella mål. Med den nya målformuleringen ville kommunen också beakta den stora befolkningsökning som väntas i Stockholm.

Föreliggande ansökan om stöd till klimatinvesteringsprogram utgör en fördjupning och komplettering av handlingsprogrammet mot växthusgaser. Fördjupningen består av redovisningar av olika faktorer som påverkar de lokala utsläppen av växthusgaser och olika styrmedel i det lokala klimatarbetet. Handlingsprogrammet är främst fokuserat på utsläppen av koldioxid. I klimat-investeringsprogrammet belyses även utsläppen av andra viktiga växthusgaser.

Stockholms ansökan om stöd till lokalt klimatinvesteringsprogram 2006 – 2009 utgör en uppdatering och komplettering av lokalt klimatinvesterings-program 2005 – 2008. Den tidigare ansökan beviljades i november 2004 stöd med ca 43 miljoner till 11 olika åtgärder.

Ansökan om lokalt klimatinvesteringsprogram 2006 – 2009 innehåller 8 åtgärder från olika samhällssektorer. De föreslagna åtgärderna har stor miljöeffekt och leder till minskade utsläpp av växthusgaserna av främst koldioxid och metan. Genomförs åtgärderna ökar möjligheten att målen i Handlingsprogrammet mot växthusgaser nås. De har också positiv effekt på miljömål som minskad försurning, ingen övergödning och god bebyggd miljö. Några av åtgärderna innehåller ny teknik med mycket stora spridningsmöjligheter. Åtgärderna genomförs i samverkan med ett antal aktörer, såväl bolag som forsknings-institutioner.

I tabellen nedan redovisas en sammanfattande bild över investeringskostnader och sökt bidrag för de åtgärder som ingår i programmet.

Åtgärdsnamn	Åtgärds nummer	Huvudman	Total investeringskostnad (kr)	Miljörelaterad investeringskostnad (kr)	Bidrag (kr)
1. Minskade metanutsläpp från biogasproduktion	1	Stockholm vatten AB	6 450 000	6 450 000	1 935 000
2. Snölager för fjärrkylproduktion	2	Fortum	9 900 000	9 900 000	2 970 000
3. Lokalt fjärrvärmenät i Nockeby	3	Fortum	20 500 000	20 500 000	3 280 000
4. Fjärrvärmeanslutning av små anläggningar	4	Fortum	21 920 000	21 920 000	3 288 000
5. Fjärrvärmeanslutning del av Abrahamsberg	5	Fortum	26 500 000	26 500 000	3 975 000
6. Installation av värmeåtervinning	6	AB Svenska Bostäder	1 455 000	724 000	217 200
7. Informationskampanj för minskad el- och oljeanvändning	7	Miljöförvaltningen	1 100 000	1 100 000	550 000
8. Vetenskaplig uppföljning	8	Stadsledningskontoret och KTH	660 000	660 000	330 000
Summa			88 485 000	87 754 000	16 545 200

De föreslagna åtgärderna har stor miljöeffekt och leder till minskade utsläpp av växthusgaserna av främst koldioxid och metan. Genomförs åtgärderna ökar möjligheten att nå målen i Handlingsprogrammet mot växthusgaser. De har också positiv effekt på miljömål som minskad försurning, ingen övergödning och god bebyggd miljö. Några av åtgärderna innehåller ny teknik med mycket stora spridningsmöjligheter. Åtgärderna genomförs i samverkan med ett antal aktörer, såväl bolag som forskningsinstitutioner.

Om åtgärderna i investeringsprogrammet genomförs beräknas utsläppen av växthusgaser räknat som koldioxidekvivalenter minska med 7 343 ton per år. Räknat på åtgärdernas livslängd blir utsläppsminskningen 183 000 ton. Åtgärderna leder också till en minskad elanvändning med 6183 MWh per år. Utöver dessa effekter uppstår även andra positiva miljöeffekter i form av minskade miljö- och hälsoskadliga utsläpp och minskat buller.

Stadsledningskontoret ansvarar för samordning och administration av klimatinvesteringsprogrammet.

Stadsledningskontorets förslag

Stadsledningskontoret föreslår Kommunstyrelsen att dels godkänna kontorets förslag till ansökan för klimatinvesteringsstöd, dels uppdraga åt kontoret att lämna in ansökan till Naturvårdsverket.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Stockholms stad sökte bidrag ur klimatinvesteringsprogrammet för projekt-perioden 2005-2008. Stöd söktes till ett antal planerade eller tänkbara åtgärder i stadens Handlingsprogram mot växthusgaser som är strategiskt viktiga för att uppnå målen. Sammantaget söktes det medel för 25 åtgärder inom programområdena energi, trafik och kommunikationer, avfall och avlopp, information och folkbildning samt för vetenskaplig uppföljning och administration.

En viktig resurs vid genomförandet av KLIMP är det kontaktnät som finns med berörda organisationer och näringsliv som skapats i det Lokala investeringsprogrammet (LIP). Kunskapen och erfarenheterna från det tidigare utvecklingsarbetet ska tillvaratas och spridas.

Åtaganden för stadens förvaltningar och bolag

Staden kan bli återbetalningsskyldig om man inte uppfyller de uppställda kraven i Naturvårdsverket förordning och föreskrifter. Se bilaga 1, NFS 2003:13.

Den totala investeringen för staden, inkl bolagen är 535 514 000 kr spritt över fyra år och på två bolag och tre förvaltningar.

I tabellen nedan redovisas en sammanfattande bild över total investerings-kostnad och beviljade bidrag inom de aktuella åtgärderna: Åtgärderna 12, 15, 16, och 17 har dessutom blivit beviljade medel ur Miljömiljarden. För Stadsledningskontorets räkning kommer kostnaden för den vetenskapliga utvärdering, uppföljning och administration av programmet att uppskattningsvis ligga på 400 000 kr/år exkl lönekostnader.

Nr	Åtgärder	Förvaltning/ Bolag (Åtgärdsägare)	Total kostnad	Beviljat KLIMP bidrag	Miljörelaterad investering
2.	Dygnslagring av kallt vatten för fjärrkyle-produktion	Fortum värme samägt med Stockholms stad	450 000 000	20 700 000	450 000 000
5.	Miljöanpassning av förskolors energi-användning	SISAB	12 000 000	2 100 000	10 000 000
8.	Klimatkampanj för fastighets-ägare och lägenhetsinnehavare	Miljöförvaltningen	10 700 000	2 075 000	10 700 000
9.	Tankstationer för biogas	Miljöförvaltningen	7 000 000	2 220 000	7 000 000
10.	Fler miljöbilar i Stockholm	Miljöförvaltningen	71 100 000	3 750 000	12 100 000
12.	Minskade emissioner med intelligenta trafiksignaler	Trafikkontoret	8 900 000	2 670 000	8 900 000
13.	Användarstöd för miljö- och hälsovänligt resval	Trafikkontoret	8 000 000	2 500 000	8 000 000
15.	Cykelstad Stockholm – information	Trafikkontoret	6 000 000	1 500 000	6 000 000
16.	Stöd till bilpooler	Trafikkontoret	6 000 000	1 800 000	6 000 000
17.	Kvalitetssäkring av företagens transporter och resor	Trafikkontoret	5 400 000	1 350 000	5 400 000
26.	Vetenskaplig uppföljning av klimatinvesterings-program	SLK & KTH och Trafikkontoret	3 400 000	1 700 000	3 400 000
	Administration av programmet	Stadsledningskontoret	1 014 000	507 000	1 014 000
			535 514 000	42 872 000	528 514 000

Förutom miljöåtagande som ska uppnås enligt ansökan i respektive åtgärd skrivs det för varje åtgärd ett avtal mellan stadsledningskontoret och respektive åtgärdsägare. Åtgärdsägaren ska skriva en mer detaljerad projektbeskrivning, lämna tertiärrapportering och årsrapportering samt skriva en slutrapport till Stadsledningskontorets Infrastrukturavdelning. Projektarbet kommer dessutom att ske på KLIMPs samverkans- och projektportal, www.klimp.se

Sju projekt är påbörjade och avtal har tecknats mellan projektägare och Stadsledningskontoret. Tre projekt från f.d. Gatu- och fastighetskontoret har försenats på grund av omorganiseringen. Tarfikkontoret har nu kommit igång och avtal är under beredning. Ett av Miljöförvaltningens projekt som inte beviljats begärt bidrag har tvingats ändra inriktning och mål. En ändringsanmälan ska skickas in till Naturvårdsverket under september månad 2005.

Slutdatum för inlämnande av slutrapporter till Infrastrukturavdelningen är i november 2008, exakt datum fastställs senare. Tre månader senare ska slutrapport för hela programmet var Naturvårdsverket tillhanda, vilket betyder i början på 2009.

Den vetenskapliga utvärderingen (åtgärd nr:26)

Den vetenskapliga utvärderingen görs av KTH. Det övergripande syftet är att verifiera resultat och följa upp genomförandeprocessen samt säkra erfarenhetsutbytet mellan projekten. Utvärderingen följer genomförandet av samtliga projekt, med avseende på både måluppfyllelse och metoder för att ur ett helhetsperspektiv analysera investeringsprogrammets resultat. KTH är medfinansierad och arbetet utförs på Institutionen för kemiteknik, Industriell Ekologi i samarbete med Stadsledningskontorets Infrastrukturavdelning och Tarfikkontoret vad gäller trafikrelaterade projekt.

Utbetalning av medel

Naturvårdsverket batalar ut bidraget i tre omgångar: 25% år 2005 (redan utbetalt), 50% under 2006 och resterande medel 25% när Naturvårdsverket granskat och godkänt hela programmet. Infrastrukturavdelningen betalar ut Naturvårdsverkets medel årsvis. Den första utbetalningen sker i början på 2006 och nästa i början av 2007 med samma procentsatser som Naturvårdsverket gjort (25 % resp. 50 %). Resterande 25 % betalas ut efter att Naturvårdsverket granskat och godkänt hela programmet. Vilket tidigast sker under 2009.

Ansvar för genomförandet av åtgärderna

Som programägare ska Stadsledningskontoret se till att åtgärderna genomförs i enlighet med beviljad ansökan. Staden kan bli återbetalningsskyldig enligt 19 § förordningen (2003:262) när:

1. en åtgärd i väsentliga avseenden avviker från de villkor som gäller för bidraget
2. en åtgärd inte har genomförts eller väsentligen har ändrat inriktning utan att bidragsmottagaren har underrättat Naturvårdsverket om förhållandet, eller
3. bidraget har beviljats på grund av att bidragsmottagaren har lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter

Stadsledningskontorets förslag

Stadsledningskontoret föreslår Kommunstyrelsen att godkänna kontorets anmälan av lägesrapport av pågående klimatinvesteringsprogram (KLIMP) 2005-2008 och lägga lägesrapporten till handlingarna.